

วิธีปฏิบัติ (Work instruction)

ชื่อเอกสาร .....การตรวจ..Methamphetamine..โดยชุดตรวจ..Bioline.....

รหัสเอกสาร .....WI-LAB-MS005.....

ผู้จัดทำ.......... (.....นายกฤษเวท.....แซ่ท้าว.....) ตำแหน่ง .....นักเทคนิคการแพทย์ปฏิบัติการ.....	วันที่จัดทำ.....5..มกราคม..2569.....
ผู้ทบทวน.......... (.....น.ส.จิราพร.....ใจชื่น.....) ตำแหน่ง .....นักเทคนิคการแพทย์ปฏิบัติการ.....	วันที่ทบทวน.....5..มกราคม..2569.....
ผู้อนุมัติ.......... (.....น.ส.จิราพร.....ใจชื่น.....) ตำแหน่ง .....นักเทคนิคการแพทย์ปฏิบัติการ.....	วันที่อนุมัติ.....6..มกราคม..2569.....
สำเนาฉบับที่.....01.....	ผู้ถือครอง.....เทคนิคการแพทย์.....
แก้ไขครั้งที่.....00.....	วันที่เริ่มใช้.....2..ตุลาคม..2558.....
แก้ไขครั้งที่.....01.....	วันที่เริ่มใช้.....2..มกราคม..2566.....
แก้ไขครั้งที่.....02.....	วันที่เริ่มใช้.....6..มกราคม..2569.....
แก้ไขครั้งที่.....	วันที่เริ่มใช้.....
แก้ไขครั้งที่.....	วันที่เริ่มใช้.....

	วิธีปฏิบัติงาน: วิธีปฏิบัติ (Work Instruction)	ชื่อหน่วยงาน : กลุ่มงานเทคนิคการแพทย์ โรงพยาบาลวังเจ้า	หน้า 2 ของ 8
	เรื่อง : การตรวจ Methamphetamine โดยชุด ตรวจ Bioline	เอกสารเลขที่ : WI-LAB-MS005	แก้ไขครั้งที่ : 02
ผู้จัดทำ : นายกฤษเวท แซ่ท้าว ตำแหน่ง นักเทคนิคการแพทย์ วันที่ 5 มกราคม 2569			
ผู้รับรอง : นางสาวจิราพร ใจชื่น ตำแหน่ง นักเทคนิคการแพทย์ วันที่ 5 มกราคม 2569			
ผู้อนุมัติ : นางสาวจิราพร ใจชื่น ตำแหน่ง หัวหน้างานเทคนิคการแพทย์ วันที่บังคับใช้ : 6 มกราคม 2569			

รายการทบทวนและแก้ไข

แก้ไขครั้งที่	วันที่	รายละเอียดการแก้ไข
00	1 ตุลาคม 2558	- เริ่มจัดทำ
00	2 ตุลาคม 2558	- ประกาศใช้
01	1 มกราคม 2566	- ทบทวนเอกสาร
01	2 มกราคม 2566	- ประกาศใช้
02	5 มกราคม 2569	- ทบทวนเอกสาร
02	6 มกราคม 2569	- ประกาศใช้

วิธีปฏิบัติงาน: วิธีปฏิบัติ (Work Instruction)	ชื่อหน่วยงาน : กลุ่มงานเทคนิคการแพทย์ โรงพยาบาลวังเจ้า	หน้า 3 ของ 8
เรื่อง : การตรวจ Methamphetamine โดยชุดตรวจ Bioline	เอกสารเลขที่ : WI-LAB-MS005	แก้ไขครั้งที่ : 02
วันที่บังคับใช้ : 6 มกราคม 2569		

1.ความมุ่งหมาย (Purpose)

เพื่อใช้เป็นคู่มือปฏิบัติงานในการตรวจ Methamphetamine ด้วยชุดตรวจ Bioline โดยวิธีหลักการ Immunochromatographic assay ให้ปฏิบัติงานให้มีคุณภาพและมาตรฐานเดียวกัน ได้อย่างถูกต้อง

2.การนำไปใช้ (Application)

- 2.1 เพื่อตรวจหาสารเมทแอมเฟตามีนในปัสสาวะของมนุษย์
- 2.2 เพื่อตรวจคัดกรองเบื้องต้นสำหรับการระบุตัวผู้เสพสารเสพติดในกลุ่มยาบ้า/ยาไอโซ

3.เอกสารอ้างอิง (Reference)

เอกสารใบแนบชุดตรวจ Methamphetamine โดยชุดตรวจ Bioline บริษัท Pacific Biotech Co.,Ltd.

4.นิยามและคำย่อ (Terminology and abbreviation)

เมทแอมเฟตามีนเป็นยาเสพติดที่มีฤทธิ์กระตุ้นระบบประสาทส่วนกลาง เป็นสารสังเคราะห์ที่อยู่ในกลุ่มแอมเฟตามีนที่นิยมเสกกันมากที่สุด เมทแอมเฟตามีนมีฤทธิ์ทำให้ร่างกายตื่นตัวอยู่ตลอดเวลา และลดความอยากอาหาร มีผลต่อระบบหัวใจและหลอดเลือด คือเพิ่มความดันโลหิตและทำให้หัวใจเต้นไม่เป็นจังหวะ รูปแบบของเมทแอมเฟตามีนมีหลายรูปแบบขึ้นอยู่กับวิธีการสังเคราะห์หรือการเติมสารอื่นเพื่อให้มีฤทธิ์มากขึ้นหรือทำให้ใช้เสกได้สะดวกขึ้น จึงเรียกต่างกันในกลุ่มผู้เสกตามลักษณะภายนอก เช่น เมท (meth), สปีด (speed), ชอล์ค (chalk), คริสตัล (crystal), กลาส (glass), แกรงค์ (crank), ยาบ้า (yaba) และ ไอซ์ (ice) เป็นต้น

โดยทั่วไป เมทแอมเฟตามีนจะถูกดูดซึมเข้าสู่กระแสเลือดและออกฤทธิ์ภายใน 2-4 ชั่วโมง หลังจากเสกยา จากนั้นเมทแอมเฟตามีนบางส่วนจะถูกแปรสภาพและทำให้หมดฤทธิ์โดยตับ และประมาณร้อยละ 10-20 จะถูกขับออกโดยไม่แปรสภาพเลยทางปัสสาวะ และจะสามารถตรวจพบได้ในปัสสาวะนาน 3-5 วัน หลังจากเสกยารั้งสุดท้าย ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความเป็น กรด-ด่าง ของปัสสาวะด้วย

Methamphetamine คำย่อ Meth

วิธีปฏิบัติงาน: วิธีปฏิบัติ (Work Instruction)	ชื่อหน่วยงาน : กลุ่มงานเทคนิคการแพทย์ โรงพยาบาลวังเจ้า	หน้า 4 ของ 8
เรื่อง : การตรวจ Methamphetamine โดยชุดตรวจ Bioline	เอกสารเลขที่ : WI-LAB-MS005	แก้ไขครั้งที่ : 02
วันที่บังคับใช้ : 6 มกราคม 2569		

5.หลักการ (Principle)

ไบโอไลน์ เมทแอมเฟตามีน สตรีป เป็นชุดตรวจหาสารเสพติดเมทแอมเฟตามีนในปัสสาวะมนุษย์ที่ใช้ monoclonal antibody ที่ทำปฏิกิริยาจำเพาะต่อ methamphetamine โดยใช้หลักการอิมมูโนโครมาโตกราฟีแบบการแข่งขัน (competitive binding immunochromatographic assay) ซึ่งแถบทดสอบจะมีเมทแอมเฟตามีนที่จับกับโปรตีนเคลือบอยู่ (methamphetamine-protein conjugated) ซึ่งเมทแอมเฟตามีนนี้จะแย่งจับกับเมทแอมเฟตามีนที่มีอยู่ในปัสสาวะในการจับกับแอนติบอดีที่เคลือบอยู่บนแถบทดสอบที่มีอยู่อย่างจำกัด ซึ่งในแถบทดสอบประกอบด้วย

บริเวณทดสอบ “T” (แถบทดสอบหรือ test zone)

เมื่อจุ่มแถบทดสอบลงในตัวอย่างปัสสาวะ ปัสสาวะจะถูกซึบและเคลื่อนที่ผ่านแผ่นซับ (conjugate pad) ที่มี dye-conjugated antibody (colloidal gold conjugated mouse monoclonal anti-methamphetamine antibody) ที่จำเพาะกับเมทแอมเฟตามีนเคลือบอยู่ หากปัสสาวะมีเมทแอมเฟตามีน โมเลกุลของเมทแอมเฟตามีนจะทำปฏิกิริยากับ dye-conjugated antibody เกิดเป็น antigen-antibody complex และเคลื่อนที่แบบโครมาโตกราฟีไปตามแผ่น chromatography membrane เมื่อ antigen-antibody complex ดังกล่าว ผ่านบริเวณ “T” (test zone) จะไม่เกิดปฏิกิริยาจับกับ methamphetamine-protein conjugate อีก ซึ่งจะไม่ปรากฏแถบสีขึ้นเห็นได้ด้วยตาเปล่าที่บริเวณ “T” (test zone) หากปัสสาวะไม่มีสารเมทแอมเฟตามีน โมเลกุลของสารเมทแอมเฟตามีนจะไม่ทำปฏิกิริยาจับกับ dye-conjugated antibody และเคลื่อนที่แบบโครมาโตกราฟีไปตามแผ่น chromatography membrane เมื่อผ่านบริเวณ “T” (test zone) dye conjugate antibody จะจับกับ methamphetamine-protein conjugate ซึ่งจะปรากฏแถบสีขึ้น เห็นได้ด้วยตาเปล่าที่บริเวณทดสอบ “T” (test zone)

บริเวณควบคุม “C”(แถบควบคุมหรือ control zone)

ในขณะเดียวกัน dye-conjugated antibody จะเคลื่อนที่ไปตามแผ่น chromatography membrane พร้อมกับปัสสาวะ และจับกับ secondary antibody (Goat anti-mouse IgG antibody) ที่ถูกตรึงที่บริเวณควบคุม “C” (control zone) ซึ่งจะปรากฏบริเวณควบคุม “C” (control zone) เสมอ หากชุดทดสอบสามารถทำงานได้อย่างถูกต้อง

6.เอกสารที่เกี่ยวข้อง (Associated documents)

6.1 QP-LAB-001

6.2 QP-LAB-002

วิธีปฏิบัติงาน: วิธีปฏิบัติ (Work Instruction)	ชื่อหน่วยงาน : กลุ่มงานเทคนิคการแพทย์ โรงพยาบาลวังเจ้า	หน้า 5 ของ 8
เรื่อง : การตรวจ Methamphetamine โดยชุดตรวจ Bioline	เอกสารเลขที่ : WI-LAB-MS005	แก้ไขครั้งที่ : 02
วันที่บังคับใช้ : 6 มกราคม 2569		

7.ความปลอดภัย (Safety)

- 7.1 ปฏิบัติงานโดยนักเทคนิคการแพทย์
- 7.2 สวมถุงมือ เสื้อกาวน์ (gown) แว่นตา และหน้ากากอนามัยป้องกันการปนเปื้อนขณะปฏิบัติงาน
- 7.3 ในตัวอย่างปัสสาวะอาจยังมีความสามารถในการก่อโรค ดังนั้น จึงควรจัดการทิ้งชุดตรวจที่ใช้แล้วลงในถังขยะติดเชื้อ
- 7.4 ชุดตรวจ Methamphetamine โดย Bioline ใช้สำหรับตรวจคัดกรองสารเสพติดกลุ่มเมทแอมเฟตามีนทางอิมมูโนโครมาโตกราฟี เท่านั้น

8.เครื่องมือเครื่องใช้ (Equipment and Supplies)

- 8.1 ชุดตรวจ Methamphetamine โดย Bioline
- 8.2 นาฬิกาจับเวลา
- 8.3 กระป๋องเก็บปัสสาวะ

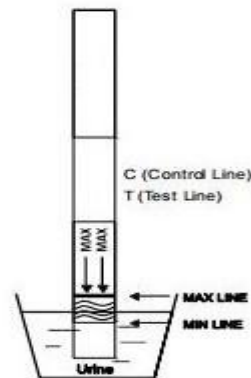
9.สารมาตรฐาน (Standard)

- 9.1 Control negative Methamphetamine
- 9.2 Control positive Methamphetamine

10.วิธีดำเนินการ (Procedure)

- 10.1 ตรวจสอบวันหมดอายุของชุดตรวจ แล้วฉีกซองบรรจุออกมาวางไว้พื้นราบที่สะอาด
- 10.2 จุ่มแผ่นทดสอบด้านที่มีลูกศร ต้องไม่เกินจุด MAX ลงไปในปัสสาวะ รอจนกว่าปัสสาวะจะซึมผ่านขีดบอกระดับ MAX

วิธีปฏิบัติงาน: วิธีปฏิบัติ (Work Instruction)	ชื่อหน่วยงาน : กลุ่มงานเทคนิคการแพทย์ โรงพยาบาลวังเจ้า	หน้า 6 ของ 8
เรื่อง : การตรวจ Methamphetamine โดยชุดตรวจ Bioline	เอกสารเลขที่ : WI-LAB-MS005	แก้ไขครั้งที่ : 02
วันที่บังคับใช้ : 6 มกราคม 2569		

10.3 วางแผ่นทดสอบบนภาชนะที่แห้งสะอาด

10.4 จับเวลา 5-7 นาที แล้วจึงอ่านผลการทดสอบ ไม่ควรอ่านผลหลังจาก 10 นาที

11.การคำนวณ (Calculation)

-

12.การควบคุมคุณภาพ (Quality control)

การควบคุมคุณภาพภายใน

- การควบคุมคุณภาพภายในของชุดทดสอบนี้ คือ การมีแถบสีม่วงแดงขึ้นตรงตำแหน่งแถบควบคุม (C) ซึ่งหมายถึง ตัวอย่างตรวจได้มีการเคลื่อนที่อย่างสมบูรณ์ และเชื่อถือผลการทดสอบนี้ได้

- ทำการทดสอบ Control เดือนละ 1 ครั้ง หรือเมื่อเปลี่ยน Lot ชุดตรวจใหม่ และบันทึกผลลงในตารางบันทึกการใช้ IQC สำหรับชุดทดสอบเบื้องต้นสารเสพติดในปัสสาวะ กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์

การควบคุมคุณภาพภายนอก

- เข้าร่วมการประเมินห้องปฏิบัติการสมาชิก กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ปีละ 1 ครั้ง

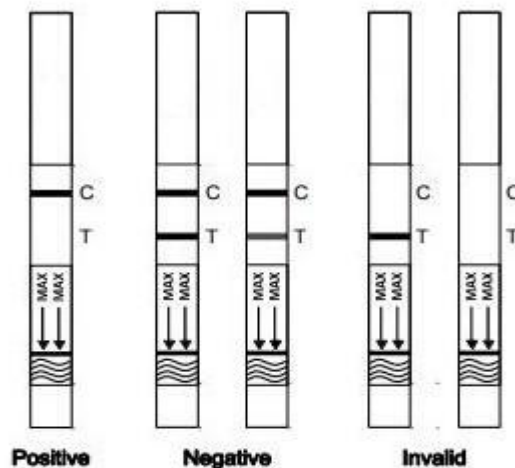
- เข้าร่วมกับศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ที่ 2 พิษณุโลก แผนการทดสอบความชำนาญทางห้องปฏิบัติการพยาธิวิทยาคลินิก ปีละ 1 ครั้ง

13.การบันทึกข้อมูลและเอกสารที่ใช้ (Data record and documentation)

บันทึกผลลงใน F-LAB-02.MS006 และลงในระบบ LIS ของห้องปฏิบัติการ โดยระบบจะเชื่อมต่อเข้าสู่ระบบ HIS อัตโนมัติ

วิธีปฏิบัติงาน: วิธีปฏิบัติ (Work Instruction)	ชื่อหน่วยงาน : กลุ่มงานเทคนิคการแพทย์ โรงพยาบาลวังเจ้า	หน้า 7 ของ 8
เรื่อง : การตรวจ Methamphetamine โดยชุดตรวจ Bioline	เอกสารเลขที่ : WI-LAB-MS005	แก้ไขครั้งที่ : 02
วันที่บังคับใช้ : 6 มกราคม 2569		

14. การรายงานผล (Report of analysis)

Positive : ผลตรวจเป็นบวกหรือมีปริมาณเมทแอมเฟตามีน $\geq 1,000$ ng/ml

Negative : ผลตรวจเป็นลบหรือมีปริมาณเมทแอมเฟตามีน $< 1,000$ ng/ml หรือไม่มีเลย

Invalid : ไม่สามารถแปลผลได้

15.รายละเอียดอื่น (Supplementary note)

15.1 สิ่งส่งตรวจ Random urine

15.2 การเก็บรักษาสิ่งส่งตรวจ เก็บที่ 2-8 องศาเซลเซียส นาน 48 ชั่วโมง หากต้องการเก็บไว้ให้นานให้แช่แข็ง (อุณหภูมิ -20 องศาเซลเซียส หรือต่ำกว่านั้น)

15.3 ตัวอย่างปัสสาวะควรนำมาทดสอบทันที ในกรณีที่ตัวอย่างปัสสาวะถูกเก็บไว้ที่อุณหภูมิ 2-8 องศาเซลเซียส ควรนำมาทิ้งไว้ที่อุณหภูมิห้องก่อนทำการทดสอบ 5-10 นาที

15.4 เก็บชุดตรวจที่อุณหภูมิ 2-30 องศาเซลเซียส

15.5 ค่า Cut-off $> 1,000$ ng/ml

15.6 การเกิดปฏิกิริยาข้ามกลุ่ม ของสารประกอบดังตาราง พบว่าสารประกอบเหล่านี้ อาจให้ผลบวกกับชุดตรวจได้ ที่ความเข้มข้นเทียบเท่า $1,000$ ng/ml ของสารเมทแอมเฟตามีนในปัสสาวะ ซึ่งเป็นค่าต่ำสุดที่สามารถตรวจพบได้

วิธีปฏิบัติงาน: วิธีปฏิบัติ (Work Instruction)	ชื่อหน่วยงาน : กลุ่มงานเทคนิคการแพทย์ โรงพยาบาลวังเจ้า	หน้า 8 ของ 8
เรื่อง : การตรวจ Methamphetamine โดยชุดตรวจ Bioline	เอกสารเลขที่ : WI-LAB-MS005	แก้ไขครั้งที่ : 02
วันที่บังคับใช้ : 6 มกราคม 2569		

สารประกอบ	ความเข้มข้น (ng/ml)
D-Amphetamine	30,000
D,L-Amphetamine sulfate	100,000
(±) Ephedrine	100,000
(-) Ephedrine	75,000
D-Methamphetamine	1,000
Methylenedioxyamphetamine (MDA)	100,000
Methylenedioxymethamphetamine (MDMA)	7,000